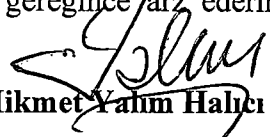

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.
27.08.2026

Hikmet Yalım Halıcı

Isparta Milletvekili

Türkiye, dünya elma rekoltesinde Çin ve ABD'nin ardından 3. Sırada yer almaktadır. Isparta; açık ara farkla Türkiye'nin lider elma üretim merkezidir.

Isparta'nın önemli elma üretim merkezlerinden biri olan Gelendost ilçesi, sahip olduğu üretim alanları ve elma üretimindeki yüksek payı nedeniyle ilçenin tarımsal ekonomisi açısından stratejik bir öneme sahiptir. Elma üretimi yalnızca üreticilerin geçim kaynağı değil, aynı zamanda ilçe ekonomisini, istihdamı, nakliyeciyi, depolamayı, paketleme faaliyetlerini ve bölgedeki ticareti doğrudan etkileyen önemli bir ekonomik faaliyettir.

Ancak Gelendost'ta elma üretiminin sürdürülebilirliği açısından son yıllarda önemli sorunlar yaşanmaktadır. İklim değişikliği, ilkbahar geç donları, aşırı sıcaklıklar, kuraklık ve diğer meteorolojik riskler elma üretiminde ciddi rekolte kayıplarına neden olabilmektedir. Özellikle ilkbahar döneminde meydana gelen don olayları, üreticinin bir yıllık emeğini kısa sürede yok edebilmekte ve üreticileri ciddi gelir kayıplarıyla karşı karşıya bırakmaktadır.

İklim kaynaklı risklerin artması karşısında üreticilerin tarım sigortalarına erişiminin kolaylaştırılması, sigorta kapsamının üreticilerin karşılaştığı risklere uygun hale getirilmesi, prim desteğinin artırılması ve doğal afetlerden zarar gören üreticilerin yeniden üretime dönebilmelerini sağlayacak destek mekanizmalarının güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Gelendost elma üreticilerinin karşı karşıya olduğu bir diğer önemli sorun ise girdi maliyetlerindeki yüksek artış ile ürünün satış fiyatı arasındaki makastır. Gübre, zirai ilaç, mazot, elektrik, sulama, işçilik, kasa, ambalaj, nakliye ve depolama maliyetlerinin yükselmesi üretim maliyetlerini artırırken, üreticinin hasat döneminde ürününü düşük fiyatlarla satmak zorunda kalması üretici gelirlerini azaltmaktadır.

Bunun yanında soğuk hava depolarının kapasitesi ve yüksek enerji maliyetleri de üreticinin pazarlık gücünü doğrudan etkilemektedir. Elmanın hasat döneminde düşük fiyatla satılmak zorunda kalmaması, ürünün uygun koşullarda depolanarak yıl içerisinde daha yüksek katma değerle pazarlanabilmesi için depolama kapasitesinin artırılması, mevcut depoların modernize edilmesi ve enerji maliyetlerinin azaltılması gerekmektedir.

Elma üretiminin sürdürülebilirliği açısından su kaynaklarının etkin kullanılması da giderek daha önemli hale gelmektedir. Kuraklık ve yağış rejimindeki değişiklikler nedeniyle tarımsal sulamada yaşanabilecek sorunların üretim üzerindeki etkilerinin azaltılması için damla sulama, sensörlü sulama, otomasyon ve benzeri su tasarrufu sağlayan modern sulama teknolojilerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Elmanın yalnızca yaş meyve olarak pazarlanması yerine meyve suyu, kurutulmuş elma, sirke, konsantre ve diğer işlenmiş ürünlere dönüştürülmesine yönelik yatırımların desteklenmesi, ürünün ekonomik değerinin artırılması ve üreticinin fiyat dalgalanmalarına karşı korunması bakımından önem taşımaktadır.

Gelendost'ta elma üretiminin geleceğinin güvence altına alınması; üreticinin üretimden vazgeçmesini önleyecek, genç nüfusun tarımda kalmasını teşvik edecek ve ilçenin tarıma dayalı ekonomik yapısının sürdürülebilirliğini sağlayacak politikaların hayata geçirilmesine bağlıdır.

Bu bağlamda;

1-Gelendost ilçesinde 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında toplam elma üretim alanı ve elma üretim miktarı ne kadardır? Aynı yıllara ilişkin veriler bir önceki yıllarla karşılaştırıldığında nasıl bir değişim göstermiştir?

2-Bakanlığınız tarafından bir kilogram elmanın ortalama üretim maliyetine ilişkin yıllık bir hesaplama yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa Gelendost için 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kilogram başına ortalama üretim maliyeti ne kadardır?

3-Gelendost'ta faaliyet gösteren soğuk hava depolarının toplam kapasitesi ne kadardır? Bu kapasitenin ne kadarı üreticilere, kooperatiflere veya üretici örgütlerine aittir? Gelendost'taki soğuk hava depolarının elektrik ve enerji maliyetlerinin azaltılması amacıyla üreticilere veya depolama tesislerine özel bir enerji desteği sağlanması planlanmakta mıdır?

4-2023, 2024 ve 2025 yıllarında Isparta'dan ve Türkiye genelinden ihraç edilen elma miktarı ve ihracat geliri ne kadardır? Gelendost kaynaklı elmanın ihracat içerisindeki payı nedir? 2026 yılı için elma ihracatına ilişkin hedef nedir?

5-Elmanın yaş meyve olarak satılmasının yanı sıra meyve suyu, kurutulmuş elma, sirke, konsantre ve benzeri işlenmiş ürünlere dönüştürülmesi amacıyla Gelendost'ta işleme tesislerinin kurulmasına yönelik özel bir teşvik veya yatırım programı planlanmakta mıdır?

6-Gelendostlu elma üreticilerinin Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kapsamında ödediği prim tutarları ve son dört yılda meydana gelen don, dolu, kuraklık ve diğer doğal afetler nedeniyle yapılan toplam hasar ödemeleri ne kadardır?

7-Gelendost'ta elma üreticilerinin ürünlerini doğrudan pazarlayabilmesi ve ihracat kanallarına erişebilmesi amacıyla kooperatif ve üretici örgütlerinin ortak paketleme, depolama, pazarlama ve ihracat altyapısının geliştirilmesine yönelik yeni bir proje planlanmakta mıdır?

8-Elma üretiminde kullanılan gübre, zirai ilaç, mazot, elektrik, sulama, işçilik, kasa, ambalaj ve nakliye maliyetlerinin üretici üzerindeki yükünün azaltılması amacıyla Gelendost'a özel ilave bir destek veya teşvik mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?